

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI ARASINDAKİ AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ
İSTEMİ HAKKINDA KARAR

Adana Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 11/07/2023 tarih ve E:2023/16, K:2023/18 sayılı kararıyla;

Konya Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesinin 10/05/2023 tarih ve E:2023/270, K:2023/879 sayılı kararı ile Adana Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 24/11/2021 tarih ve E:2021/15, K:2021/2277 sayılı, Samsun Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 31/12/2021 tarih ve E:2020/612, K:2021/1085 sayılı kararı kararı arasındaki aykırılığın giderilmesinin istenmesi nedeniyle, aykırılığın, davanın reddi yolundaki Konya Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği görüşüyle, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3/C maddesinin 5. fıkrası uyarınca karar verilmesi için dosyanın Danıştaya gönderilmesi üzerine, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkimi'un açıklamaları dinlendikten sonra konu ile ilgili kararlar ve yasal düzenlemeler incelenerek gereği görüldü:

I-AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI :

A- KONYA BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 4. İDARİ DAVA DAİRESİNİN E:2023/270 SAYILI DOSYASINA KONU YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istemin özeti: Davacı tarafından, Adliyesi Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığınca gerçekleştirilen zabıt katibi alımına ilişkin sözlü sınavda başarısız sayılmasına ilişkin işleme karşı yaptığı itirazın reddine ilişkin kararın iptali istenilmiştir.

Konya 1. İdare Mahkemesinin 26/10/2022 tarih ve E:2022/849, K:2022/1114 sayılı kararının özeti: Sözlü sınavda başarısız sayılma işleminin, diğer tüm idari işlemlerde olduğu gibi yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden yargısal denetiminin yapılmasının esas olduğu, idari işlemin yetki, şekil gibi salt usule ilişkin unsurları ile sınırlı olarak yapılacak bir yargısal denetimin, hukuk devleti ilkesinin sağladığı güvenceyi temin etmeyeceği, bu itibarla, davacının girdiği sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve sorulan sorulara adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesi, böylece sözlü sınavın nesnel olarak yapılması ve yargısal denetimin tüm unsurlarıyla gerçekleştirilmesinin sağlanması gerektiği,

Uyuşmazlıkta, Mahkemelerinin 05/10/2022 tarihli ara kararı ile davalı idareden; Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığınca 12/09/2019 tarihinde gerçekleştirilen zabıt katipliği sözlü sınavı öncesinde; sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanarak, tutanağa bağlanıp bağlanmadığı, adaylara yöneltilen soruların ne şekilde belirlendiği

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

ve her adaya sorulan soruların kayda alınıp alınmadığı, davacıya sorulan soru/soruların neler olduğunun, soruların ve verdiği cevabın tutanak altına alınıp alınmadığının sorulduğu, ara karara istinaden Mahkemeye gönderilen 20/10/2022 tarihli cevabi yazıda; Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünün 28/06/2019 tarihli 4.424 Adet Sözleşmeli Pozisyon İçin İstihdam İlanı'nın "11) Sözlü sınav konuları:" başlıklı bölümünde,

"Adayın sözlü sınavda başarılı sayılabilmesi için 100 tam puan üzerinden en az 70 puan alması gerekecektir. Sözlü sınavda konular ve puanlama aşağıda belirtildiği şekilde olacaktır.

a) İlgilinin istihdam edileceği pozisyonun gerektirdiği mesleki bilgi (40 puan),

b) Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi (20 puan),

c) Genel kültür (20 puan),

d) Bir konuyu kavrama ve ifade yeteneği (20 puan) olmak üzere toplam 100 puan üzerinden yapılır. İlgilinin istihdam edileceği pozisyonun gerektirdiği mesleki bilgi tespit edilirken;

1) Zabıt kâtipliği ve mübaşirlik pozisyonlarına istihdam edilecekler için genel hukuk bilgisi ve kalem mevzuatına,

2) Diğer pozisyonlara istihdam edilecekler için istihdam edileceği pozisyonun gerektirdiği teknik bilgiye ilişkin konuların bir veya birkaçından soru sorulur.

3) Şoför pozisyonlarına istihdam edilecekler için bu tespit araç başında ve kullanma becerisi de ölçülmek suretiyle yapılacaktır" şeklinde ilanın yer aldığı, davacı adaya atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgi, Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi, genel kültür ve bir konuyu kavrama ve ifade yeteneği alanlarında soru kitapçığında yer alan sorulardan kura usulü ile belirlenen sorular yöneltildiği; adayın sorulara vermiş olduğu cevapların sınav komisyonu tarafından değerlendirildiği ve aday değerlendirme formlarında yer alan notların verildiği, aritmetik ortalama alınarak davacı adayın sözlü notunun, 36,67 olarak belirlendiğinin ifade edildiği, cevabi yazı ekinde komisyon heyetince düzenlenen aday değerlendirme formlarının gönderildiği, ancak ilgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgi, Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi, genel kültür sorularının ve cevaplarının önceden hazırlanarak tutanağa bağlandığına, yine davacıya sorulan soruların da kayda geçirildiğine ilişkin herhangi bir belge sunulmadığının görüldüğü; dolayısıyla, davacıya hangi soruların sorulduğu, hangi soruyu ne ölçüde ve ne şekilde cevapladığı, kavrama ve ifade yeteneğinin neye göre belirlendiği hususları tutanağa yansıtılmadığı gibi, davacının başarılı sayılan diğer adaylarla kıyaslanmasına da olanak tanıyacak herhangi bir kayda rastlanılmadığı,

Bu durumda, davacının girdiği sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların ve cevap anahtarının önceden hazırlanması gerekirken soru ve cevap anahtarının önceden hazırlanıp tutanağa bağlanmadığı, söz konusu sınavda yargı denetimine olanak tanıyacak şekilde objektifliğin sağlanmadığı anlaşıldığından, davacının sözlü sınavda başarısız sayılmasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı, gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34
Karar No : 2023/45

Konya Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesinin 10/05/2023 tarih ve E:2023/270, K:2023/879 sayılı kararının özeti:

İlgili Yönetmelik hükümlerinde, sözlü sınavın hangi usul ve esaslara göre yapılacağına dair kuralların belirlendiği ve sınavda değerlendirme tutanakları dışında herhangi bir kaydın tutulmasının zorunlu olmadığı görülmekle birlikte; esasen sözlü sınavlarda adayların girdiği sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesinin, bu tür işlemlerin nesnellliğini sağlayacağı; açık bir hüküm bulunmadığı sürece verilen cevapların kayıt altına alınmasının ise zorunlu olmadığına, Danıştay içtihatıyla da kabul edildiği,

Dava dosyasının incelenmesinden, Adalet Bakanlığınca ilan edilen sözleşmeli zabıt katipliği sınavına başvuran davacının, yapılan uygulamalı klavye sınavında 95 doğru kelime, 8 yanlış kelime yazarak sözlü sınava girmeye hak kazandığı, 12/09/2019 tarihinde gerçekleştirilen sözlü sınavında, sınav komisyonunca "ilgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgi", "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi", "Genel Kültür" ve "bir konuyu kavrama ve ifade yeteneği" alanlarından sorular yöneltildiği, sonuç olarak üç komisyon üyesi tarafından sırasıyla, 30, 45 ve 35 puan verilerek davacının sözlü sınavda 36,6 puan alması üzerine başarısız sayıldığı, ardından davacı tarafından, kendisine yöneltilen soruların tamamını tam ve doğru olarak yanıtladığından bahisle, verdiği cevaplar dikkate alındığında başarılı sayılması gerekirken, başarısız sayıldığı iddiasıyla, sözlü sınavda düşük not verilmesi işlemine karşı yaptığı itirazın reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı,

Uyuşmazlıkta, sözlü sınav komisyonunun usulüne uygun şekilde oluşturulduğu, sınav komisyonu tarafından, sınavda sorulacak soruların ve cevaplarının kitapçık halinde önceden hazırlanarak tutanağa bağlandığı, sınavda davacıya hazırlanan sorular içinden genel kültür ve genel yetenek bilgisi olarak 11. ve 95. soruların, alan bilgisi olarak ise 116. sorunun, Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihine ilişkin 93. sorunun sorulduğu, başkan ve üyeler tarafından gerek bu konu başlığı gerekse değerlendirme formunun gözlem ve kanaate dayalı olan diğer konu başlıklarının karşılığı olarak ayrı ayrı not takdir edilerek verilen notların aritmetik ortalaması sonucu davacının 36,67 puan ile değerlendirildiği, üyeler tarafından birbirinden bağımsız olarak verilen notların birbirleriyle uyumlu ve tutarlı olduğu hususu birlikte dikkate alındığında, ayrıca önceden hazırlanan sorulara davacı tarafından verilen cevapların kayıt ve tutanak altına alınmasının, ilgili mevzuat uyarınca zorunlu tutulmadığı, diğer sınav konu başlıkları açısından da gözlem ve kanaate göre usule uygun şekilde not takdir edildiği açık olduğundan ve davacıya objektif davranılmadığı yolunda dosyada herhangi bir tespit ya da emare görülmediğinden mevzuatta belirlenen kurallara göre tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulüne, Konya 1. İdare Mahkemesinin 26/10/2022 tarih ve E:2022/849, K:2022/1114 sayılı kararının kaldırılmasına, davanın reddine kesin olarak karar verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34
Karar No : 2023/45

B- ADANA BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 1. İDARİ DAVA DAİRESİNİN E:2021/15 SAYILI DOSYASINA KONU YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istemin özeti: Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu tarafından yapılan sözleşmeli zabıt katibi alımı sınavına katılan davacı tarafından, sınavda başarısız sayılmasına ilişkin işlemin iptali istenilmiştir.

Mersin 1. İdare Mahkemesinin 17/09/2020 tarih ve E:2020/579, K:2020/845 sayılı kararının özeti: Olayda, zabıt katipliği sınavının bir aşamasını oluşturan sözlü sınavda, Adalet Bakanlığı Memur Sınav, Atama ve Nakil Yönetmeliği'nin sözlü sınava ilişkin hükümlerine uygun olarak oluşturulan sınav komisyonu tarafından, Yönetmelikte öngörülen konu ve unsurlar yönünden adayların tek tek değerlendirildiği ve belirlenen niteliklere sahip olup olmadıkları yönünden, her bir üye tarafından, bu hususlara yönelik ayrı ayrı not takdir edilerek davacının sınav sonucunun oluşturulduğunun görüldüğü,

Bu durumda, sorulacak soruların, davacının kendisi tarafından kura ile çekildiği, komisyon tarafından davacıya şeffaf ve objektif davranılmadığına ilişkin bilgi ve belge bulunmadığı anlaşıldığından, dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı, gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Adana Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 24/11/2021 tarih ve E:2021/15, K:2021/2277 sayılı kararının özeti:

Sözlü sınavda başarısız sayılma işleminin, diğer tüm idari işlemlerin yargısal denetiminde olduğu gibi yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden yargısal denetiminin yapılmasının esas olduğu, idari işlemin yetki, şekil gibi salt usule ilişkin unsurları ile sınırlı olarak yapılacak bir yargısal denetimin, hukuk devleti ilkesinin öngördüğü güvenceyi sağlamayacağı,

Bu itibarla, davacının girdiği sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve sorulan sorulara adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesi, böylece sözlü sınavın nesnel olarak yapılması ve yargısal denetimin, tüm unsurlarıyla gerçekleştirilmesinin sağlanması gerektiği,

Uyuşmazlık konusu olayda, davalı idare tarafından dosyaya sunulan bilgi ve belgelerden, her ne kadar sınavda sorulmak üzere önceden soru hazırlandığı anlaşılmakta ise de, hangi adaya hangi soruların sorulduğunun tutanak altına alınmadığı, davalı idare tarafından gönderilen belgeler arasında yer alan ve 75, 76 ve 77. soruların bulunduğu soru listesinden kaçınıcı sıradaki soruların davacıya sorulduğunun belirsiz olduğu, davacının savunma dilekçesine verdiği cevap dilekçesinde ve istinaf başvuru dilekçesinde, kendisine davalı idarenin sunduğu bu soruların sorulmadığı, başka sorular sorulduğu ve sorulan sorulara doğru cevaplar verdiği, ayrıca "mesleki bilgi" alanında soru sorulmadığının ileri sürdüğü, bu yönüyle davacıya hangi soruların sorulduğunun ve davacının cevabının ne olduğunun belirsiz olduğu, böylelikle sözlü sınav sırasında davacıya yöneltilen ancak tespiti yapılamayan sorulara verilen cevapların kurulun her bir üyesi tarafından ayrı ayrı değerlendirilip, verilen puanların aritmetik ortalaması alınarak davacının

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

sözlü puanının belirlendiğinin anlaşıldığı,

Bu durumda, sözlü sınavın yargısal denetiminin yapılmasını sağlayacak biçimde sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanarak tutanağa bağlanmadığı, her adaya sorulan soruların ve cevapların kayda geçirilmediğinin anlaşıldığı, gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulüne, Mersin 1. İdare Mahkemesinin 17/09/2020 tarih ve E:2020/579, K:2020/845 sayılı kararının kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline kesin olarak karar verilmiştir.

C- Samsun Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 31/12/2021 tarih ve E:2020/612, K:2021/1085 sayılı kararı, Adana Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin yukarıda belirtilen kararı ile aynı yöndedir.

II-İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY:

Uyuşmazlıklarda, farklı Adalet Komisyonu Başkanlıklarınca farklı tarihlerde yapılan Zabıt Katibi alımlarına ilişkin sözlü sınavlarda adayların başarısız sayılmalarına ilişkin işlemlere karşı açtıkları davalarda farklı nitelikteki kararların kesinleşmesi üzerine incelenen aykırılığın oluştuğu görülmüştür.

İLGİLİ MEVZUAT:

1-2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu

Adalet Komisyonlarının Kuruluş ve Görevleri

(...)

Madde 114 -Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır:

a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adlî ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin;

1) İlk defa Devlet memurluğuna atanacaklardan merkezî sınavda başarılı olanların ilgili yönetmelik hükümlerine göre düzenlenecek sözlü ve gerektiğinde uygulamalı sınavlarını yapmak, hukuk fakültesi, adalet meslek yüksek okulu veya meslek yüksekokullarının adalet veya ceza infaz ve güvenlik hizmetleri programı, lise veya meslek liselerinin adalet alanı ve ilgili mevzuat uyarınca bunlara denkliği kabul edilen program veya alan mezunlarına öncelik tanımak kaydıyla başarılı olanların atanmalarını teklif etmek. (...)

2- Adalet Bakanlığı Memur Sınav, Atama ve Nakil Yönetmeliği

2802 Sayılı Kanununun 114 üncü Maddesi Kapsamındaki Personelin İlk Defa Atamaları

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

Genel Esaslar

Madde 9 - Adalet komisyonlarının teklifi üzerine atama yapılacak kadroların; yeri, sınıfı, unvanı, derecesi ve sayısı Bakanlıkça belirlenir.

Bu kadrolara ilk defa atanacaklar merkezi sınava girip en az yetmiş puan alanlar arasından, adalet komisyonlarınca sözlü veya gerektiğinde uygulamalı ve sözlü sınav sonucuna göre seçilirler. Zabıt kâtabi, mübaşir, infaz ve koruma memuru ve cezaevi kâtabi kadroları için seçim yapılırken; hukuk fakültesi, adalet meslek yüksekokulu veya meslek yüksekokullarının adalet, adalet ön lisans veya ceza infaz ve güvenlik hizmetleri programı, lise veya meslek liselerinin adalet alanı ve ilgili mevzuat uyarınca bunlara denkliği kabul edilen program veya alan mezunlarına öncelik tanınır.

Adalet komisyonlarının ikinci fıkrada belirtilen sınav işlemleri Bakanlıkça uygun görülen diğer adalet komisyonlarına veya Bakanlık merkezinde oluşturulan sınav kurullarına da yaptırılabilir. (...)

Madde 14 - Zabıt kâtabi, cezaevi kâtabi ve daktilograf kadrolarına yapılacak atamalar hariç olmak üzere, merkezi sınavda alınan puanlar esas olmak kaydıyla, en yüksek puandan başlamak üzere ilân edilen kadro sayısının üç katı kadar aday çağrılır. Son adayla aynı puana sahip olan adayların tamamı sözlü sınava alınır.

Zabıt kâtabi, cezaevi kâtabi ve daktilograf kadrolarına yapılacak atamalarda uygulamalı sınava merkezi sınavda alınan puanlar esas olmak kaydıyla, en yüksek puandan başlamak üzere ilan edilen kadro sayısının yirmi katı kadar aday çağrılır. Son adayla aynı puana sahip olan adayların tamamı uygulamalı sınava alınır. Uygulamalı sınavda başarılı olanlar arasından doğru kelime sayısı esas alınmak kaydıyla en fazla doğru kelime yazan adaydan başlamak üzere ilan edilen kadro sayısının üç katı kadar aday sözlü sınava çağrılır. Son adayla aynı puana sahip olan adayların tamamı sözlü sınava alınır.

Boy ve kilo şartı aranan unvanlarda; ilân edilen kadro sayısının üç katı aday içerisinde boy ve kilo şartını taşıyanlar sözlü sınava katılmaya hak kazanır.

Sözlü sınav;

- 1) İlgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgi 40,
- 2) Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi 20,
- 3) Genel kültür 20,
- 4) Bir konuyu kavrama ve ifade yeteneği 20,

puan olmak üzere toplam 100 puan üzerinden yapılır.

İlgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgi tespit edilirken;

- 1) Zabıt kâtabi ve mübaşirliğe atanacaklara genel hukuk bilgisi ve kalem mevzuatına,
- 2) İnfaz ve koruma memurluğuna atanacaklara genel hukuk, infaz mevzuatı ve ceza infaz

kurumu idaresine,

- 3) Diğer kadrolara atanacaklara ise atanacağı kadronun gerektirdiği teknik bilgiye

ilişkin konuların bir veya birkaçından soru sorulur. Şöför kadrolarına atanacaklar için bu

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

tespit araç başında ve kullanma becerisi de ölçülmek suretiyle yapılır.

Yapılan değerlendirme, sınav kurulu veya adalet komisyonu üyelerinin her biri tarafından ayrı ayrı EK 3-A Aday Değerlendirme Formuna işlenir.

Sözlü sınav bitirildikten sonra sınav kurulu veya adalet komisyonu üyelerince yapılan değerlendirme sonuçları EK 3-B Birleştirme Tutanağında gösterilir. İlgilinin sözlü sınavda başarılı sayılabilmesi için yüz tam puan üzerinden en az yetmiş puan alması gerekir.

Sözlü sınav sonuçları EK 3-C Nihai Başarı Listesinin ilgili hanesine işlenir.

3- 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun:

Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu:

Madde 3/C-

...

4. Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunun görevleri şunlardır:

...

c) Benzer olaylarda, bölge idare mahkemesi dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında veya farklı bölge idare mahkemeleri dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık bulunması hâlinde; resen veya ilgili bölge idare mahkemesi dairelerinin ya da istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanların bu aykırılığın veya uyuşmazlığın giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, istemin uygun görülmesi hâlinde kendi görüşlerini de ekleyerek Danıştaydan bu konuda karar verilmesini istemek.

...

5. Dördüncü fıkranın (c) bendine göre yapılacak istemler, konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kuruluna iletilir. İlgili dava daireleri kurulunca üç ay içinde karar verilir. Aykırılık veya uyuşmazlığın giderilmesine ilişkin olarak bu fıkra uyarınca verilen kararlar kesindir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

İncelemeye konu başvuruda giderilmesi istenen aykırılığı; Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonları tarafından yapılan zabıt katipliği sözlü sınavları öncesinde, sınav komisyonlarınca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin, tutanaқта ayrı ayrı gösterilmesinin dışında adayların verdiği cevapların da kayıt altına alınmasının gerekli olup olmadığı, adaylarca verilen cevapların kayda alınmamasının yapılan sözlü sınavı hukuka aykırı hale getirip getirmeyeceği hususu oluşturmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 3. maddesinde, söz konusu Kanun'a hâkim olan temel ilkelere yer verilmiş; bu ilkeler ise, sınıflandırma, kariyer ve liyakat olarak belirtilmiştir. Anılan Kanun'da, liyakat ilkesi, kamu hizmetlerine girmede, işin ehline verilmesi ve bu sistemin, eşit olarak tüm Devlet memurlarına uygulanmasını sağlamak olarak ifade edilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

Kamu görevine girme ve yükselmeye liyakat ilkesi çerçevesinde, mevzuatımızda genel olarak yazılı sınavların yanında, sözlü ve/veya mülakat sınavlarına da yer verilmektedir. Görsel, işitsel ve anlık gözlemlere yönelik değerlendirmeler içeren sözlü ve/veya mülakat sınavlarının da objektif nitelikte olması zorunludur.

Diğer tüm idari işlemlerin yargısal denetiminde olduğu gibi, sözlü sınavda başarısız sayılma işlemlerinin de, yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden hukuka uygunluğunun denetiminin yapılması gerekmektedir.

Sözlü sınavların yargısal denetimine ilişkin olarak; adayların girdiği sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin, tutanakta ayrı ayrı gösterilmesi gerektiği, bu durumun sözlü sınavın nesnelliği ve yargısal denetimin gerçekleştirilmesini sağlayacağı içtihat olarak benimsenmekte olup, bu prosedürler yerine getirilerek yapılan sözlü sınavların, hukuka uygun olarak gerçekleştirildiğinin kabulü gerekmektedir.

Bu durumda, Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonları tarafından yapılan zabıt katipliği sözlü sınavları öncesinde, sınav komisyonlarınca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesinin dışında, **adayların verdiği cevapların da kayıt altına alınmasının gerekmediği, adayların sorulara verdikleri cevapların kayda alınmamasının, yapılan sözlü sınav işlemini hukuken sakatlamayacağı** sonucuna varılmıştır.

III- SONUÇ :

Açıklanan nedenlerle; Bölge İdare Mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın, sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesinin, sözlü sınavın nesnelliği ve yargısal denetimin gerçekleştirilmesini sağlamak için yeterli olduğu, bu prosedürler yerine getirilerek, yapılan sözlü sınavların hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiş olacağı, bunun dışında **adayların verdiği cevapların kayıt altına alınmamasının sözlü sınav işlemini hukuken sakatlamayacağı** doğrultusunda giderilmesine kesin olarak, 25/12/2023 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
	Üye	Üye	Üye	

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

KARŞI OY

X- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde belirtilen ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin temel niteliklerinden olan "hukuk devleti" ilkesi; vatandaşların hukuk güvenliğini sağlayan, idarenin hukuka bağlılığını amaç edinen, buna karşılık kamu gücünün sınırsız, ölçsüz ve keyfi kullanılmasını önleyen en önemli unsurlardan biridir. Nitekim hukuk devleti ilkesinin yaşama geçirilmesini sağlayacak araçlar arasında Anayasa'nın 8. maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin, Anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılacağı ve yerine getirileceği, Anayasa'nın 125. maddesinde de, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu kuralına yer verilmiştir.

Hukuk Devleti ilkesi karşısında idarenin yargısal denetim yapılmasını ortadan kaldıracak ya da bu denetimin yapılmasını olanaksız kılacak işlem ve eylemlerde bulunması mümkün değildir.

Bu kapsamda yapılacak olan bir sözlü sınavın nesnel olduğundan söz edilebilmesi için kamu hizmetinin önem ve özelliğine göre bütün kriterlerin ne şekilde uygulanacağına ilişkin hususların, kriterlerin ağırlıklarını ve buna göre değerlendirme esaslarını içeren nesnel bir yöntemin düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve sorulan sorulara adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince hangi notun takdir edildiğinin ve özellikle düşük not takdirinin gerekçesinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesi, gerekirse teknolojik olanaklardan yararlanılarak sınavların sesli ve görüntülü olarak kaydedilmesi, böylece sözlü sınavın nesnel olarak yapılması ve yargısal denetiminin tüm unsurlarıyla gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

Nitekim, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi gereğince iptal davalarında, idari işlemlerin yetki, şekil, sebep, konu ve amaç unsurları yönünden yargısal denetime tabi tutulması zorunlu bulunmaktadır.

Dolayısıyla sözlü sınavda başarısız sayılma işleminin yargısal denetimini sağlayacak altyapının tüm unsurlarıyla oluşturulmasını sağlamak hukuka bağlı idarenin görevidir. Yukarıda da belirtildiği üzere hukuk devleti ilkesinin, idarenin yargısal denetim yapmasını ortadan kaldıracak, olanaksız kılacak ya da güçleştirecek şekilde bir idari işlem tesis etmesine izin vermesi mümkün değildir.

10/07/2013 tarih ve 25164 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Adalet Bakanlığı Memur Sınav, Atama ve Nakil Yönetmeliği'nin 14. maddesinde; " (...)

Sözlü sınav;

- 1) İlgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgi 40,
- 2) Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi 20,
- 3) Genel kültür 20,
- 4) Bir konuyu kavrama ve ifade yeteneği 20,

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2023/34

Karar No : 2023/45

puan olmak üzere toplam 100 puan üzerinden yapılır.

İlgilinin atanacağı kadronun gerektirdiği mesleki bilgi tespit edilirken;

1) Zabıt kâtipliği ve mübaşirliğe atanacaklara genel hukuk bilgisi ve kalem mevzuatına,

2) İnfaz ve koruma memurluğuna atanacaklara genel hukuk, infaz mevzuatı ve ceza infaz

kurumu idaresine,

3) Diğer kadrolara atanacaklara ise atanacağı kadronun gerektirdiği teknik bilgiye

ilişkin konuların bir veya birkaçından soru sorulur. Şoför kadrolarına atanacaklar için bu

tespit araç başında ve kullanma becerisi de ölçülmek suretiyle yapılır.

Yapılan değerlendirme, sınav kurulu veya adalet komisyonu üyelerinin her biri tarafından ayrı ayrı EK 3-A Aday Değerlendirme Formuna işlenir.

Sözlü sınav bitirildikten sonra sınav kurulu veya adalet komisyonu üyelerince yapılan değerlendirme sonuçları EK 3-B Birleştirme Tutanağında gösterilir. İlgilinin sözlü sınavda başarılı sayılabilmesi için yüz tam puan üzerinden en az yetmiş puan alması gerekir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yönetmelikte yer verilen sözlü sınava ilişkin kriterler çerçevesinde bir bütün olarak yapılan değerlendirme sonucunda adayın başarılı ya da başarısız olduğunun belirlendiği dikkate alındığında; ilgilinin başarısız olarak değerlendirilmesine etki eden hususların ortaya konulması, sözlü sınavda başarısız sayılma işleminin yargısal denetimin tüm unsurlarıyla gerçekleştirilmesi için ilgilinin girdiği sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve sorulan sorulara adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesinin yanında adaylara komisyon başkan ve üyelerince verilen notların **gerekçesinin** de ortaya konulması gereklidir. Aksi halde, sözlü sınavın yargısal denetiminin tüm unsurlarıyla yapılabilmesi mümkün olmayacaktır.

Bu itibarla, aykırılığın Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonları tarafından yapılan zabıt katipliği sözlü sınav öncesinde, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, her adaya sorulan soruların kayda geçirilmesi ve adayların verdiği yanıtlara hangi komisyon üyesince, hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı gösterilmesinin yanında adayların verdiği cevapların da kayıt altına alınması gerektiği yönünde giderilmesi gerektiği oyuyla, karara katılmıyorum.

Üye

